

Vergaderjaar 2007–2008

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 612

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juni 2008

Hierbij zend ik u het verslag van de vergadering van de Eurogroep en Ecofin Raad van 2 juni 2008 te Frankfurt en 3 juni 2008 te Luxemburg¹. De voorlopige agenda van de Ecofin van 8 juli a.s. is nog niet bekend. Kort voor het AO en de Ecofin zal zoals gebruikelijk, de geannoteerde agenda aan uw kamer worden gezonden.

De minister van Financiën,
W. J. Bos

¹ De Press Release 10 014/08 (Presse 152) is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Verslag Eurogroep (2 juni Frankfurt) en Ecofin (3 juni Luxemburg)

Economische situatie

Zoals in de geannoteerde agenda reeds is aangegeven is hierover tijdens de Eurogroep/Ecofin niet als apart agendapunt gesproken

Implementatie SGP

De Eurogroep en Ecofin hebben gesproken over de Voorjaarsvoorspellingen die de Commissie op 28 april 2008 heeft gepubliceerd. In de Voorjaarsvoorspellingen wordt onder andere een analyse gemaakt van de budgettaire situatie van alle lidstaten en van de kandidaat-lidstaten van de EU.

Voor 2007 heeft alleen Hongarije een tekort boven de 3% BBP gerapporteerd. Dit betekent dat de tekorten van de landen in een buitensporig tekortprocedure (EDP), te weten Italië, Portugal, Slowakije, Polen en Tsjechië, in 2007 onder de 3%-grens uitkwamen.

De Commissie heeft voorafgaand aan de Ecofin Raad van 3 juni dan ook voorgesteld om de buitensporig tekortprocedure voor Italië, Slowakije, Portugal en Tsjechië stop te zetten. Voor Slowakije was verbetering van het EMU-tekort tevens voorwaarde om aan de convergentie-eisen voor introductie van de Euro te voldoen. Op voorstel van de Commissie en ondersteund door de leden van de Ecofin Raad, zijn de abrogaties voor de betrokken landen (Italië, Portugal, Tsjechië en Slowakije) aangenomen. Hoewel ook Polen het EMU-tekort onder de referentiewaarde bracht, gaf de Commissie aan dat een eventueel voorstel tot abrogatie pas zal komen als de Commissie klaar is met het bestuderen van het convergentieprogramma van Polen. Polen heeft, in verband met verkiezingen, pas eind maart een convergentieprogramma ingediend. De verwachting is dat de Ecofin Raad dit convergentieprogramma tijdens één van de volgende vergaderingen zal bespreken.

Convergentieverslagen

Op 7 mei zijn de convergentieverslagen van de Commissie en de ECB uitgekomen. In deze verslagen rapporteren de Commissie en de ECB in hoeverre de lidstaten die de euro nog niet hebben ingevoerd voldoen aan de convergentiecriteria zoals deze zijn geformuleerd in artikel 121(1) van het EG-Verdrag. De convergentiecriteria voor eurotoetreding zijn niet relevant voor het VK en Denemarken die een opt-out op euro-invoering hebben. Uit de verslagen blijkt dat Slowakije inmiddels voldoet aan de eisen voor euro-invoering. Op basis van haar positieve oordeel, heeft de Commissie voorgesteld de derogatie op euro-invoering in Slowakije op te heffen. Slowakije zit sinds 28 november 2005 in ERM-II en heeft aangegeven per 1 januari 2009 de euro in te willen voeren. Gedurende de Ecofin Raad hebben de Commissie en ECB hun visie over Slowakije uiteengezet. Beide zagen op de middellange termijn de nodige uitdagingen voor Slowakije, met name ten aanzien van de prijsstabiliteit. Er werd echter ook waardering uitgesproken voor het Slowaakse hervormingsbeleid.

De Eurogroep en de Ecofin Raad zullen na raadpleging van het Europese Parlement bekijken of de derogatie op euro-invoering in Slowakije ingetrokken kan worden. Na die raadpleging en bespreking in de Europese Raad van 19–20 juni 2008 zal in de Ecofin Raad van 8 juli 2008 met gekwalificeerde meerderheid van stemmen het besluit met betrekking tot euro-invoering kunnen worden genomen.

Tien jaar EMU

Op 7 mei heeft de Commissie een rapport en een mededeling uitgebracht over het 10 jarige bestaan van de Economische en Monetaire Unie (EMU). De Commissie rapporteert hierin over de verworvenheden van de EMU, maar staat ook stil bij de uitdagingen die nog resteren. In zijn eerste algemene commentaar op het rapport was de ECB iets genuanceerder over zowel de verworvenheden van EMU, als ook over de door de Commissie geconstateerde tekortkomingen. In deze Ecofin Raad heeft weinig discussie over het rapport plaatsgevonden.

De Commissie heeft aangegeven een drietal elementen voor verdere uitwerking en discussie te zien in de volgende bijeenkomsten van de Ecofin Raad:

- Versterking en verdieping van surveillance;
- Versterking van de externe vertegenwoordiging van EMU;
- Versterking van de governance structuur.

Frankrijk heeft in reactie daarop beaamd dat de onderwerpen uit het rapport tijdens het Franse voorzitterschap in de 2e helft van 2008 per thema zullen worden besproken.

Vorbereiding van de Europese Raad: Voedselprijzen

In de Ecofin Raad heeft een uitwisseling van gedachten op het gebied van voedselprijzen plaatsgevonden. Het gaat hier om een complex probleem met een impact op de macro-economische stabiliteit en sociale gevolgen. De Commissie heeft als mogelijke oorzaken voor de gestegen voedselprijzen factoren zoals de toegenomen vraag vanuit opkomende markten, de productie van biobrandstoffen en de hoge olieprijs genoemd. Daarnaast is er sprake van tijdelijke aanbodfactoren zoals tegenvallende oogsten, exportbeperkingen en lage voorraden. Ook speelt speculatie mogelijk een rol, al zijn de gevolgen hiervan volgens Commissaris McCreevy beperkt. Uiteindelijk betreft het een kwestie van vraag en aanbod. Commissaris McCreevy wees op de noodzaak om financiële instrumenten te ontwikkelen die schommelingen in de voedselprijzen in de toekomst beter kunnen stabiliseren.

Tijdens de interventies gaven veel landen aan een link tussen voedsel- en energieprijzen te zien. Daarnaast wordt er rekening mee gehouden dat de prijzen op een structureel hoger niveau kunnen uitkomen. Tegelijkertijd werd geconstateerd dat er grote verschillen zijn in de voedselprijzen in de verschillende landen en de mate waarin de gestegen prijzen zich vertalen in de prijzen voor de eindconsument. Voorts onderkennen veel landen de sociale gevolgen die deze problematiek (ook buiten de EU) zal hebben.

Minister Bos verwees in zijn interventie naar de recente Voorjaarsvergadering van IMF/WB. Bij deze vergadering bestond bij aankomst het idee dat de financiële crisis centraal stond; bij vertrek was duidelijk dat de gevolgen van de voedselcrisis veel verstrekkender zijn voor grote delen van de wereldbevolking. Minister Bos kon de analyse van het Voorzitterschap grotendeels delen en riep op tot een snelle en succesvolle afronding van Doha. Nederland deelde ook de opmerking van een aantal lidstaten over de noodzaak tot hervormingen aan de aanbodzijde van voedselproducten. In relatie hiertoe gaf Minister Bos aan het teleurstellend te vinden dat de Voorzitterschaps-notitie weinig zegt over de rol die de EU zelf kan spelen bij het oplossen van deze problemen (bijvoorbeeld via aanpassingen van het GLB). De Health Check en de Budget Review bieden de mogelijkheid om hier verder op in te gaan. Ten aanzien van biobrandstoffen is Nederland van mening dat gekeken moet worden wat

het feitelijke effect hiervan is op de voedselprijzen, evenals op het milieu en de economie. In de interventies die volgden werd de Nederlandse inzet door een aantal landen expliciet gesteund.

Na enkele tekstsuggesties van het Voorzitterschap die ingaan op de relatie tussen brandstofprijzen en voedselprijzen en op een betere monitoring van de markt (om zo speculatie te beperken) wordt de tekst met consensus aangenomen en zal als Ecofin-bijdrage naar de ER worden gestuurd.

BTW-heffing op financiële en verzekeringsdiensten

Het Sloveense voorzitterschap heeft tijdens de Ecofin Raad de voortgangsrapportage over de BTW-heffing op financiële en verzekeringsdiensten toegelicht. Het rapport bevat naast een omschrijving van de doelstellingen van het richtlijnvoorstel – vereenvoudiging, meer rechtszekerheid en het voorkomen van verborgen BTW in de kosten van financiële en verzekeringsdiensten –, een korte beschrijving van de maatregelen waarmee de CIE voorgenoemde doelen tracht te verwezenlijken. De voorzitter stelt voor nota te nemen van het rapport en het inkomende voorzitterschap te verzoeken op de gemaakte vorderingen voort te bouwen. Er heeft geen verdere discussie plaatsgevonden.

Herziening accijnsrichtlijn 92/12/EEG

De Ecofin Raad heeft kort gesproken over de voortgangsrapportage betreffende het richtlijnvoorstel «herziening richtlijn 92/12/EEG» van februari 2008. Dit voorstel vervangt de huidige zogenoemde horizontale richtlijn accijns (richtlijn 92/12/EEG). In de richtlijn zijn bepalingen opgenomen voor de productie, het voorhanden hebben en het intracommunautaire verkeer van accijnsgoederen. Richtlijn 92/12/EEG moet worden herzien in verband met de invoering van het geautomatiseerde systeem EMCS (Excise Movement Control System) voor toezicht op het verkeer van accijnsgoederen. Het voortgangsrapport maakt melding van enkele bezwaren van lidstaten, ondermeer tegen ingebruikname van het EMCS per april 2009 vanwege technische en operationele redenen. De voorzitter stelt voor nota te nemen van het rapport en het inkomende voorzitterschap te verzoeken op de gemaakte vorderingen voort te bouwen. Er heeft geen verdere discussie plaatsgevonden.

Rapport Gedragscodegroep

De Gedragscodegroep doet van haar bijeenkomsten halfjaarlijks verslag in een voortgangsrapport aan de Ecofin Raad. In het tijdens deze Ecofin Raad besproken rapport heeft de Groep verslag van haar werkzaamheden onder het Sloveense voorzitterschap gedaan. In de Raadsconclusies verwelkomt de Ecofin Raad de gemaakte voortgang en verzoekt de Groep om over de verdere voortgang te rapporteren voor het einde van het inkomende voorzitterschap. Ook onderstreept de Ecofin Raad in de conclusies het belang van overeenstemming over het toekomstige werkprogramma. De conclusies werden na een korte discussie aanvaard.

Clearing and Settlement

De Ecofin Raad heeft de concept Raadsconclusies over clearing en settlement behandeld. Clearing en settlement is het proces van afwickelen van effectentransacties waarbij enerzijds de effecten aan de koper worden geleverd en anderzijds de verkoper zijn geld krijgt. Op dit moment zijn Clearing en settlement nationaal efficiënt georganiseerd. Voor grensoverschrijdende effectentransacties is hiervan echter geen sprake. Een grotere efficiëntie en daarmee een verlaging van de kosten voor afwikke-

ling van grensoverschrijdende effectentransacties bevordert de interne Europese kapitaalmarkt.

Tijdens de bespreking van dit agendapunt heeft de ECB een korte toelichting ten aanzien van TARGET II gegeven. De ECB benadrukte dat TARGET II aanvullend is op het wegnemen van de «Giovannini barrières» en kan bijdragen aan een efficiëntere afwikkeling van transacties. In juli van dit jaar neemt de ECB (governing council) een definitieve beslissing over het TARGET II project. Tot slot gaf de ECB aan verder te zullen gaan met de aanbevelingen voor toezicht die zij samen met CESR (Committee of European Securities Regulators) opstelt. Over het punt heeft verder weinig discussie plaatsgevonden. De Raadsconclusies zijn dan ook aangenomen.

Solvency II

Op de Ecofin Raad is een tweede voortgangsrapportage over de onderhandelingen in het kader van de nieuwe verzekeringsrichtlijn Solvency II besproken. Deze richtlijn heeft tot voornaamste doelen een betere polishoudersbescherming, verdere integratie van de EU-verzekeringmarkt, proportionaliteit en aansluiting bij de economische realiteit van verzekeraars. Nederland kan deze doelen van harte onderschrijven en in het bijzonder het onderdeel groepstoezicht.

Onder het Sloveense Voorzitterschap is er overeenstemming bereikt over een groot aantal artikelen. De discussie over groepstoezicht is echter niet afgerond. Er is geen beslissing genomen over de rol van de colleges, de relatie tussen de groeps- en lokale toezichthouder en de rol van de level 3 comités (CEIOPS).

Nederland heeft tijdens de Ecofin Raad aangegeven voorstander te zijn van het richtlijnvoorstel van de Commissie. Het nieuwe model voor groepstoezicht is voor Nederland het meest belangrijke onderdeel van de nieuwe Solvency II richtlijn. Nederland is hiervan voorstander omdat daarmee adequaat toezicht kan worden uitgeoefend op groepen, met het groepstoezichtmodel diversificatievoordelen kunnen worden erkend en omdat het nieuwe model kan bijdragen aan vermindering van de administratieve lasten van verzekeringsgroepen.

Een aantal landen ziet nog problemen op het gebied van groepssteun. Het Voorzitterschap sluit de discussie af met de opmerking dat hij verwacht dat onder het Franse Voorzitterschap een serieuze inspanning zal worden gedaan om tot een compromis te komen. De discussie zal tijdens een latere Ecofin Raad worden voortgezet. De richtlijn dient uiteindelijk te worden aangenomen conform de Lamfalussy-procedure. De verwachting is dat deze richtlijn eind 2008 wordt aanvaard.

Depositogarantiestelsels

Dit onderwerp is op het laatste moment (ruim na verzending van de geannoteerde agenda) aan de agenda van de Ecofin toegevoegd. In de Ecofin Raad heeft een oriënterende discussie plaatsgevonden over de effectiviteit van depositogarantie-stelsels (DGS). In het komende najaar zal een diepgaandere discussie plaatsvinden. Kernvraag in de discussie is of er een noodzaak bestaat om te komen tot verdere harmonisatie van wet- en regelgeving ten aanzien van DGS in de EU. De verschillen tussen landen ten aanzien van de opzet van de stelsels zijn op dit moment groot en lijken toe te nemen. Het gaat hierbij met name om verschillen ten aanzien van de financiering (ex ante of ex post), al dan niet een eigen risico en hoogte van het eigen risico, inzet van de garantie (alleen consumentenbescher-

ming of ook inzetbaar voor herstructurering van financiële ondernemingen) en verschillen in de omvang van de garantie.

Nederland heeft tijdens de discussie aangegeven dat, of er nu een ex-ante of een ex-post gefinancierd stelsel is, het vooral van belang is dat er goede informatie bestaat bij de consument. Daarnaast is de zekerheid van uitbetaling van belang. Nederland gaf aan de aanpak van de Commissie te steunen maar erkende dat harmonisatie lastig zal gaan.

Tijdens de Ecofin werd benadrukt dat de discussie over depositogarantiestelsels van belang is omdat er veel verschillen bestaan tussen de stelsels in de lidstaten. Cruciale vraag is hoe een gelijk speelveld kan worden gegarandeerd. In het najaar zal onder het Franse Voorzitterschap verder over deze materie worden gediscussieerd op basis van een analyse van de Commissie.